

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

**БАСС Вікторія Олександрівна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ**

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4915-2991>

УДК 343.982:159.938]:351.74

DOI: <https://doi.org/10.32782/ep.2024.1.41>

У науковій статті здійснено класифікацію нормативно-правового регулювання використання поліграфа у правоохоронних органах. Здійснено характеристику основних законодавчих актів, на основі яких має здійснюватися поліграфічна діяльність в Україні та, яких чітко вони мають дотримуватися у процесі своєї професійної діяльності. В результаті аналізу існуючої законодавчої бази та нормативно-правових актів, що лежать в основі діяльності поліграфологів зроблено наступні висновки: 1) використання поліграфів в Україні у процесі відбору персоналу на публічну службу не потребує ліцензування їхньої діяльності і не протирічить чинному законодавству; 2) у професійній діяльності фахівці-поліграфологи повинні враховувати норми чинного українського та міжнародного законодавства та забезпечувати всебічний захист прав опитуваних осіб; 3) поліграфологи мають чітко працювати у відповідності кваліфікаційних вимог, які визначені чинним законодавством із дотриманням прав та обов'язків, дотриманням вимог до кваліфікації, причин та підстав використання поліграфа та інших аспектів; 4) поліграфологи виконувати свою діяльність у межах отриманих завдань; 5) поліграфологи зобов'язані відстежувати та враховувати зміни в чинному законодавстві, щоб забезпечити юридичну легітимність своєї професійної діяльності. Використання поліграфа при прийомі на публічну службу та під час аудиту компанії спеціально не врегульовано законодавством. Однак процедура підпорядковується загальним правовим принципам. Викорис-

тання поліграфа можливе лише за згодою особи, яку опитують, і не повинно втручатися в її приватне життя чи порушувати її інші права і свободи. На сьогоднішній день використання поліграфа в Україні законодавчо не визначено. Тим не менш, процедура не суперечить жодному українському законодавству за умови, що таке тестування проводиться за добровільною згодою особи, яка тестується, та дотримання її прав під час процедури. Ці права фіксуються в «Заяві про добровільну згоду» та роз'яснюються особі, яка тестується, перед тим, як вона підписує цей документ.

Ключові слова: правоохоронні органи; поліграф; поліграфолог; поліграфічне опитування; детекція брехні; поліграфілогічне дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття

Окремі аспекти щодо дослідження застосування поліграфілогічних досліджень в Україні досліджували частково як вітчизняні так і зарубіжні дослідники, зокрема: В. І. Балко, С. К. Делікатний, Д. А. Мовчан, Т. Р. Морозова, О. І. Мотляв, О. А. Назаров, Ж. Лурія, С. Л. Ніколаєв, О. Г. Сапрунов, Ю. І. Холодний; R. Ansley, K. Бакстер, Д. Рейд та інші, вони активно вивчали фізіологічні, організаційні та правові аспекти ви-

користання поліграфа. Однак класифікація нормативно-правових актів на основі яких здійснюється поліграфілогічна діяльність у правоохоронних органах ще недостатньо вивчені, і цьому питанню присвячені роботи В. І. Барки, О. В. Вагіної та Ю. Б. Ірхіна, І. Д. Пастуха, О.Г. Стрельченко, С.С. Чернявського. Для повного та всебічного розгляду становлення та розвитку застосування поліграфа в правоохоронних органах доцільно здійснити класифікацію нормативно-правових актів на основі яких здійснюється поліграфілогічна діяльність у правоохоронних органах на теренах України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Метою статті є ґрунтовна класифікація нормативно-правових актів на основі яких здійснюється поліграфілогічна діяльність у правоохоронних органах.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів

Науково-технічний прогрес сьогодні не стоїть на місці завдяки чому відбувається покращення діяльності усіх сфер публічного адміністрування та життєдіяльності громадян. Не є виключенням й сфера використання поліграфіологічного дослідження у діяльності правоохоронних органів. Під час проведення провадження прямі докази вини особи можуть бути відсутні, а опитування із використанням поліграфа може надати важливі докази, які підтвердять або спростують певні обставини справи. Використання поліграфів є досить специфічним методом отримання інформації, і його унікальні особливості потребують ретельного дослідження та повноцінного правового регулювання.

Сьогодні використання поліграфів в українських правоохоронних органах вже давно стало рутинним і необхідним через високу ефективність цього методу для розкриття злочинів та правопорушень. При цьому спектр можливостей поліграфа розширюється. У зв'язку із цим, необхідно визначити його правове регулювання поліграфіологічного дослідження.

Поліграф (polygraph - детектор брехні) є різновидом психофізіологічної апаратури і являє собою комплексну багатоканальну апаратну методику реєстрації змін психофізіологічних реакцій людини у відповідь на пред'явлення за спеціальною схемою певних психологічних стимулів. Аналіз цих змін, що відбуваються в процесі опитування за допомогою поліграфа, дає змогу одержувати необхідну орієнтувальну інформацію та виявляти ту, яку людина приховує [1].

Треба відзначити, що поліграфіологічного дослідження (дослідження з використанням поліграфа) поділяються на: - стандартні перевірки (тести) з використанням поліграфа, які проводяться державними чи приватними поліграфологами з метою розслідування правопорушень, кадрового відбору, з'ясування приватних питань, тощо; - психологічні експертизи з використанням поліграфа, які проводяться в рамках кримінального, цивільного, адміністративного чи господарського процесу, а висновки за їх результатами використовуються як докази;

Поліграфіологічні дослідження являються науково-дослідною діяльністю, яка вимагає спеціальної освіти, підтвердженої документами офіційного зразка, практичних навичок, а також суворого дотримання встановлених методик. Поліграфіологічні дослідження не підлягають ліцензуванню/патентуванню та не відносяться до медичної практики. Дані дослідження не передбачають отримання спеціальних дозволів та можуть проводитись в рамках звичайної підприємницької діяльності.

Перевірки з використанням поліграфа (інколи їх називають тести на поліграфі, поліграфні тести, що те саме) спрямовані, насамперед, на захист інтересів фізичних та юридичних осіб у їх повсякденному житті. Проведення перевірок з використанням поліграфа в Україні є законним. Відповідно, на наш погляд, доречно визначити нормативно-правове регулювання використання поліграфа у діяльності правоохоронних органів.

Таким чином, доречно відзначити те, що усі поліграфіологічні дослідження здійснюються у відповідності чинного законодавства, які врегульовують їх нормативно-правовий аспект.

Так, основним законодавчим актом на підставі якого здійснюються поліграфілогічні дослідження є *Конституція України*. Ст. 28 Конституції України визначає те, що «ніхто без його добровільної згоди не може бути підданим медичним, науковим чи іншим дослідженням». Висновки за проведеним поліграфіологічним дослідженням можуть бути надані виключно тим суб'єктам, які визначені особою, стосовно якої проводилося дослідження [2].

Використання поліграфа підпадає під формулювання «інші досліди». У ст. 32 Конституції України закріплено: «не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди». Інформація, отримана в результаті проведення психофізіологічної експертизи з використанням поліграфа, є непрямим доказом і підтверджує лише суб'єктивну значущість конкретних стимулів, які можуть вказувати на наявність прихованої інформації про обставини злочину або на щирість відповідей на поставлені запитання [1; 2].

Результати поліграфа приймаються як докази лише під час судових експертиз. Порядок проведення судових експертиз регламентується Кримінально-процесуальним Кодексом України, Законом України «Про судову експертизу» [3; 4].

Підставою широкого застосування поліграфів правоохоронними органами України є Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність». Стаття 8 цього Закону закріплює право органів, що здійснюють ОРД, опитувати осіб за їх згодою (п. 1 ч. 1 ст. 8). Відповідно використання поліграфа витлумачується як різновид опитування. При цьому отримані таким чином відомості не можуть бути прийняті судами як докази у справі, вони є лише орієнтирами для збирання офіційних доказів. Згідно з ч. 16 ст. 9 цього Закону для одержання інформації забороняється застосовувати технічні засоби, психотропні, хімічні та інші речовини, які пригнічують волю або завдають шкоди здоров'ю людей та навколишньому середовищу [5].

В Україні ст. 50 Закону України «Про Національну поліцію» регламентує застосу-

вання поліграфа під час перевірки кандидата на службу в поліції: «громадяни України, які виявили бажання вступити на службу в поліції, за їхньою згодою проходять тестування на поліграфі» [6; 7].

Використання поліграфів при прийомі на роботу та аудиті компаній не регулюється законом. Однак процедура підпорядковується загальним правовим принципам. Поліграф може використовуватися лише за згодою особи, яку допитують, і не повинен втручатися в її приватне життя чи порушувати інші права і свободи.

Таким чином, чинна нормативно-правова база встановлює такі умови: необхідно отримати письмову згоду опитуваного на використання поліграфа; використовувати лише дозволене обладнання; проводити опитування та інтерпретувати його результати повинні лише навчені та уповноважені працівники.

Загальні права осіб, яким пропонується пройти перевірку на поліграфі: тестування на поліграфі не може бути примусовим для будь-якої особи. Це суперечить Конституції і може розглядатися як втручання в особисте життя; бланк згоди на проведення опитування на поліграфі є юридичним документом і важливим аспектом проведення опитування; бланк згоди на проведення поліграфа є юридичним документом і важливим аспектом дослідження; якщо особа, яка підлягає перевірці, не досягла 18 років, необхідна згода батьків неповнолітнього.

Кожен громадянин України також має право на проведення опитування досвідченим і кваліфікованим фахівцем, на створення належних умов для проведення опитування, на повідомлення про причини проведення опитування, на отримання інформації про принципи проведення опитування з використанням поліграфа, на згоду на проведення опитування з використанням поліграфа або на відмову від опитування. Вони також мають право бути вільними від дуже тривалих (понад три години) процедур опитування, а також від неповажного ставлення та приниження гідності.

Одним із найпоширеніших способів використання поліграфів (детекторів брехні) є застосування їх під час проведення кон-

курсів або перевірки кандидатів на вакантні посади в компаніях. Проводячи такі перевірки, роботодавці отримують цінну інформацію про правдивість претендентів на посади, їх справжні цілі і формують висновок про те, чи варто їм довіряти доступ до сфер діяльності, від яких залежить подальший розвиток або навіть виживання компанії.

Другу позицію у використанні детекторів брехні в сфері виробничих відносин займають внутрішні розслідування, що проводяться в разі виникнення незвичайних подій в компаніях (крадіжки, зникнення товарів, псування товарів, невиконання важливих контрактів з невідомих причин і т.д.). Як запобіжний захід, роботодавці регулярно проводять перевірки своїх працівників на детекторі брехні.

Однак, як у працівників, так і у роботодавців виникають логічні запитання щодо того, чи є ці перевірки виправданими і які наслідки для працівника мають перевірки на детекторі брехні.

Відповідаючи на це питання, зазначимо, що використання поліграфів (детекторів брехні) у приватному секторі не є протизаконним. Адже в Україні практично відсутнє спеціальне законодавство, яке б регулювало використання поліграфів. Іншими словами, наразі не існує прямої заборони чи обмеження щодо тестування працівників на поліграфі, його частоти, підстав та ініціаторів.

Однак слід звернути увагу на те, що першою і найважливішою особливістю використання поліграфа є його добровільність. Адже за своєю природою перевірка на детекторі брехні є різновидом дослідження. А згідно зі статтею 28 Конституції України, медичні та інші дослідження щодо людини допускаються лише за її згодою. Наразі немає жодних інших положень, які б зобов'язували працівників чи претендентів на вакансії проходити перевірку на поліграфі. Іншими словами, працівник або потенційний претендент на вакантну посаду може пройти перевірку на поліграфі лише за його згодою, причому ця згода має бути письмовою та підписаною особою, яку перевіряють, з метою уникнення різних непорозумінь. Таким чином, з формально-юридичної точки зору, якщо особа відмовляється

від проходження тесту на детекторі брехні, це не може бути підставою для притягнення її до відповідальності або просто відмови у працевлаштуванні.

Перед проходженням тесту на детекторі брехні особа повинна пройти медичний огляд та отримати медичний допуск.

Наразі в Україні відсутня спеціальна законодавча база, яка б регулювала діяльність поліграфологів (Закон України «Про поліграфіологічну діяльність»), а також не визначені вимоги до поліграфологів та специфіка їхньої діяльності. Однак діяльність поліграфологів не заборонена і не потребує ліцензування. Розвиток цього виду діяльності призвів до появи професії поліграфолога в Національному класифікаторі професій (код 003:2010 - 2144.2), а також до появи законопроектів «Про поліграфіологічну діяльність» (№ 4094-1, 04.03.2016) та «Про захист прав осіб на проведення опитування (дослідження) з використанням поліграфа» (№ 4094-1, 02. 2016). 17 № 4094) також з'явилися в законопроекті.

Також необхідно визначитись із внутрішніми документами, які регламентують діяльність поліграфолога на підприємстві. Основними документами, якими керується поліграфолог на підприємстві, є, насамперед, «Правила використання поліграфів на підприємствах» та «Посадова інструкція поліграфолога». У цих документах містяться всі вимоги та правила, що застосовуються при проведенні поліграфічних досліджень. Посадова інструкція поліграфолога визначає взаємовідносини між поліграфологом і роботодавцем. Посадова інструкція визначає підпорядкованість поліграфолога, кваліфікаційні та освітні вимоги, знання, навички, умови призначення на посаду та звільнення з посади, особливості виконання обов'язків у період відпустки, а також документи, обов'язки, права та відповідальність, які повинен знати та бути проінструктованим у своїй діяльності штатний поліграфолог. Посадова інструкція має бути погоджена відповідальною особою підприємства та затверджена директором або головою правління [8; 9].

Положення затверджується відповідальною особою підприємства (директором, го-

ловою правління). Положення визначає організаційну структуру та підпорядкованість поліграфолога. Як правило, штатні поліграфологи підпорядковуються безпосередньо голові ради директорів (члену правління) підприємства або керівнику служби безпеки. З точки зору організаційної структури, поліграфолог може бути прикріплений до відділу кадрів або відділу безпеки. Положення чітко визначає принципи використання поліграфа в діяльності компанії, сфери, в яких можуть застосовуватися поліграфи, умови та порядок проведення поліграфічних опитувань, правила обробки та зберігання результатів, законодавство України та засоби контролю за дотриманням вимог Положення та інших внутрішніх документів компанії. Положенням також затверджуються форми для подання запитань дослідження, форми для звітування про результати, форми для подання заяви про добровільну згоду та анкети для заповнення кандидатами та працівниками [8; 10].

Аналізуючи цю тему, слід звернути увагу на анкети, що стосуються стану здоров'я опитуваних та умов проведення опитування. Дуже важливим критерієм об'єктивності результатів є відповідність психологічного та фізичного стану людини, а також стану приміщення певним критеріям. І навпаки, якщо психологічний та фізичний стан людини не відповідає умовам, не можна говорити про об'єктивність та валідність опитування. Розглянемо ці критерії більш детально. Кваліфікований поліграфолог не буде проводити опитування, якщо вживав протягом останньої доби велику кількість алкогольних напоїв; вживав протягом останньої доби наркотичні засоби; вживав протягом останньої доби седативні або знеболюючі засоби; вживав препарати, що впливають на кровоносну, дихальну або нервову системи; мав черепно-мозкову травму, струс головного мозку, інфаркт або інсульт протягом шести місяців до обстеження; мав важкі серцево-судинну або дихальну недостатність; страждають на епілепсію, шизофренію або інші психічні розлади; вагітні; ті, хто не спав протягом останніх 24 годин [8; 11].

В результаті аналізу існуючої законодавчої бази та нормативно-правових актів, що

лежать в основі діяльності поліграфологів, можна зробити наступні висновки: 1) використання поліграфів в Україні у процесі відбору персоналу на публічну службу не потребує ліцензування їхньої діяльності і не протирічить чинному законодавству; 2) у професійній діяльності фахівці-поліграфологи повинні враховувати норми чинного українського та міжнародного законодавства та забезпечувати всебічний захист прав опитуваних осіб; 3) поліграфологи мають чітко працювати у відповідності кваліфікаційних вимог, які визначені чинним законодавством із дотриманням прав та обов'язків, дотриманням вимог до кваліфікації, причин та підстав використання поліграфа та інших аспектів; 4) поліграфологи виконувати свою діяльність у межах отриманих завдань; 5) поліграфологи зобов'язані відстежувати та враховувати зміни в чинному законодавстві, щоб забезпечити юридичну легітимність своєї професійної діяльності.

Використання поліграфа при прийомі на публічну службу та під час аудиту компанії спеціально не врегульовано законодавством. Однак процедура підпорядковується загальним правовим принципам. Використання поліграфа можливе лише за згодою особи, яку опитують, і не повинно втручатися в її приватне життя чи порушувати її інші права і свободи.

На сьогоднішній день використання поліграфа в Україні законодавчо не визначено. Тим не менш, процедура не суперечить жодному українському законодавству за умови, що таке тестування проводиться за добровільною згодою особи, яка тестується, та дотримання її прав під час процедури. Ці права фіксуються в «Заяві про добровільну згоду» та роз'яснюються особі, яка тестується, перед тим, як вона підписує цей документ.

Література

1. Оначишич В. В Україні використання поліграфа законом прямо не заборонено. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/223582_pravov-pdstavizastosuvannya-polgrafa-na-privatnomu-pdprimstv

2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.

Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. ст. 141.

3. Кримінально-процесуальним Кодексом України 13 квітня 2012 року № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. № 11-12. № 13. ст.88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

4. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

5. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. ст. 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

6. Про Національну поліцію : Закону України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

7. Нанівський В., Лешкович Т. Перспективи використання поліграфа у кримінальному судочинстві. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1 (34). С. 33–38.

8. Оначишич В. Правові підстави застосування поліграфа на приватному підприємстві. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analitics/223582_pravov-pdstavi-zastosuvannya-polgrafa-na-privatnomu-pdprimstv

9. Стрельченко О.Г., Панасюк Я.В. Проблеми протидії корупції у військовій сфері у період правового режиму воєнного стану. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 1(29). 2024. С 161-172.

10. Юсупов В.В., Галушка Н.В., Цимбал М.М. Використання поліграфа: історія, методика та перспективи застосування на досудовому слідстві. МВС України, КНУВС. К., 2010. 57 с.

11. Назаров О. А. Проблеми стандартизації в галузі інструментальної психофізіологічної детекції брехні в Україні // Оцінка достовірності: наукові дослідження та практика. К., 2017. С. 47–55. URL: <https://kp-ua.com/nazarov-o-problemy-standartyzatsiyi-v-galuzi-instrumentalnoyi-psyhofiziologichnoyidetektsiyi-brejni-v-ukrayini/> (дата звернення: 31.03.2024).

References :

1. Onachyshych V. V. Ukraini vykorystannia polihrafa zakonom priamo ne zaboroneno. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analitics/223582_pravov-pdstavi-zastosuvannya-polgrafa-na-privatnomu-pdprimstv [in Ukrainian].

2. Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 roku № 254k/96-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 30. st. 141. [in Ukrainian].

3. Kryminalno-protseualnym Kodeksom Ukrainy 13 kvitnia 2012 roku № 4651-VI. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2013. № 9-10. № 11-12. № 13. st.88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian].

4. Pro sudovu ekspertyzu : Zakon Ukrainy vid 25.02.1994 r. № 4038-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1994. № 28. st. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> [in Ukrainian].

5. Pro operativno-rozshukovu diialnist : Zakon Ukrainy vid 18.02.1992 r. № 2135-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1992. № 22. st. 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> [in Ukrainian].

6. Pro Natsionalnu politsiuu : Zakonu Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2015. № 40-41. st. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].

7. Nanivskiy V., Leshkovych T. (2014). Perspektivy vykorystannia polihrafa u kryminalnomu sudochynstvi. Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy. № 1 (34). S. 33–38. [in Ukrainian].

8. Onachyshych V. Pravovi pidstavy zastosuvannya polihrafa na pryvatnomu pidpriemstvi. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analitics/223582_pravov-pdstavi-zastosuvannya-polgrafa-na-privatnomu-pdprimstv [in Ukrainian].

9. Strelchenko O.H., Panasiuk Ya.V. (2024). Problemy protydii koruptsii u viiskovii sferi u period pravovoho rezhymu voiennoho stanu. *Nauka i tekhnika sohodni*. № 1(29). 2024. S 161-172. [in Ukrainian].

10. Iusupov V.V., Halushka N.V., Tsybal M.M. (2010). Vykorystannia polihrafa: istoriia, metodyka ta perspektyvy zastosuvannya na

dosudovomu slidstvi. MVS Ukrainy, KNUVS. K., 57 s. [in Ukrainian].

11. Nazarov O. A. (2017). Problemy standartyzatsii v haluzi instrumentalnoi psykhoziviolohichnoi deteksii brekhni v Ukraini. *Otsinka dostovirnosti: naukovi doslidzhennia ta praktyka*. K., S. 47–55. URL: <https://kp-ua.com/nazarov-o-problemy-standartyzatsiyi-v-galuzi-instrumentalnoyi-psyhofiziologichnoyidetektsiyi-brehni-v-ukrayini/> (data zvernennia: 31.03.2024). [in Ukrainian].

Bass Victoria Oleksandrivna,
candidate of legal sciences, associate professor,
associate professor of the department of police law
of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv-
DSP, square, Ukraine, 03035 Solomyanska, 1,
vio2010bass@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4915-2991>

LEGAL REGULATION OF THE USE OF A POLYGRAPH IN THE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES

The article classifies the legal regulation of the use of polygraph in law enforcement agencies. The author characterizes the main legislative acts on the basis of which polygraph activities should be carried out in Ukraine and which they must strictly adhere to in the course of their professional activities. As a result of the analysis of the existing legislative framework and regulations underlying the activities of polygraph examiners, the following conclusions

are drawn 1) the use of polygraphs in Ukraine in the process of selecting personnel for public service does not require licensing of their activities and does not contradict the current legislation; 2) in their professional activities, polygraph examiners must take into account the norms of current Ukrainian and international legislation and ensure comprehensive protection of the rights of the persons being interviewed; 3) polygraph examiners must work strictly in accordance with the qualification requirements set forth in the current legislation, observing the rights and obligations, complying with the requirements for qualification, reasons and grounds for The use of a polygraph during recruitment to public office and during a company audit is not specifically regulated by law. However, the procedure is subject to general legal principles. The use of a polygraph is possible only with the consent of the person being interviewed and should not interfere with his or her privacy or violate his or her other rights and freedoms. To date, the use of a polygraph in Ukraine is not legally defined. Nevertheless, the procedure does not contradict any Ukrainian legislation, provided that such testing is conducted with the voluntary consent of the person being tested and that his or her rights are respected during the procedure. These rights are recorded in the «Statement of Voluntary Consent» and explained to the person being tested before he or she signs this document.

Keywords: law enforcement agencies; polygraph; polygraph examiner; polygraph examination; lie detection; polygraphic examination.